

EL RETRAT DE DORIAN GRAY

Text del director

*“Que igual que els déus, un dia,
et van donar bellesa,
igual els deus, un dia,
la bellesa et poden prendre...
(i convertir-la en pols,
i convertir-la en cendra.)”*

Quan el 1890 Oscar Wilde publica la primera versió d'El retrat de Dorian Gray, és tot un escàndol. Entre les seves pàgines, es troben capítols d'amoralitat, horror gòtic, ambigüitat ètica i algunes escenes d'homoeròtica latent, en una època en què el sexe entre persones del mateix sexe estava penat. La novel·la no causa només una forta commoció en la societat puritana de l'època, sinó que sobretot produeix un rebuig unànime entre la crítica, que titlla l'obra d'immoral i decadent. Aprofitant el prefaci de l'esperada segona edició, Wilde respon a les crítiques amb un dels seus típics epigrames: “No existeixen els llibres morals o immorals. Els llibres estan ben escrits o estan mal escrits. Això és tot.”

Seguint el fil d'aquest prefaci, Àngels Gonyalons se'ns presenta com a Oscar Wilde per vindicar la seva novel·la, en una defensa aferrissada de l'art per l'art, més enllà de la moral. I és a través de la seva veu, de la veu d'aquest Wilde encarnat per l'actriu, que en veiem tots els personatges. Ella és Dorian, el jove que sent enveja de la bellesa del seu propi retrat i sembla fer un pacte amb el diable per conservar eternament la joventut i fer que la seva pintura, i no ell, vagi envellint. Ella és Lord Henry, el dandi depravat que sedueix Dorian, de la mà del qual coneix tots els plaers que amaguen els baixos fons de Londres. Ella és Basil Hayward, el sensible pintor autor del controvertit retrat. Ella és Sybil Vane, la jove actriu de qui Dorian s'enamora. I és també a través d'ella que veiem com el retrat es transforma monstruosament a mida que, l'eternament jove Dorian, s'enfonsa en una vida de gaudi i pecat.

Treballant colze a colze amb el compositor Jordi Cornudella, hem volgut escriure una delicada peça de cambra, en la qual text i música es donin la mà, difuminant la frontera entre gèneres. El resultat és tot un tour de force per a l'actriu, amb la participació crucial d'un trio vocal masculí i un quintet de corda, que l'acompanyen en tot moment en la seva baixada als inferns.

Tot i que la immoralitat que va escandalitzar els lectors i crítics de les darreries del XIX no aixecaria avui dia gaire polseguera ni feriria gaire sensibilitats, és cert que els temes que suren arreu de la novel·la no poden ser més actuals. El culte a la joventut i l'individualisme narcisista que son al cor de la peça ressonen avui dia en un món com el nostre, obsessionat per l'estètica, on la imatge ho és tot i l'edatisme discriminador contra els qui es fan grans és a l'ordre del dia. Tot i que tampoc podem oblidar, amb l'actual creixement de l'extrema dreta i la consegüent normalització de certes mirades d'intransigència, que El retrat de Dorian Gray va ser una de les proves aportades perquè Wilde acabés sent empresonat a treballs forçats acusat de ser homosexual.